

Стратегічні перспективи розвитку економічних суб'єктів в нестабільному економічному середовищі: Збірник тез IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю, Харків, 13-15 травня 2020 року. Харків, НТУ «ХПІ», частина III. С. 93. URL: http://science.kpi.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Tezi_chastina_3_2020.pdf (дата звернення: 05.04.2024).

2. Пастухова Т.Ю. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2012. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1396> (дата звернення: 05.04.2024).

3. Жеребух М.О. Управління конкурентоспроможністю підприємства та шляхи її підвищення. *Електронний науковий вісник «Керівник.ІНФО»*. URL: <https://kerivnyk.info/2021/01/zherebuh.html> (дата звернення: 05.04.2024).

4. Драган О.І. Системний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка. Управління. Інновації*. 2014. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_1_36 (дата звернення: 05.04.2024).

СМАРТ-ЕКОНОМІКА ЯК ФУНДАМЕНТ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Г.Ю. Сосновський,

І.М. Свергун,

Є.Б. Хаустова, д-р екон. наук

Київський національний університет технологій та дизайну

Концепція смарт-економіки з'являється як трансформаційна сила, що поєднує передові цифрові технології з економічною діяльністю, ефективністю і сталістю. Закладена на історичних досягненнях у галузі інформаційних технологій, вона базується на принципах інновацій, взаємозв'язку та інтелекту, щоб переформувати спосіб функціонування економік. Основна мета полягає в тому, щоб сприяти створенню більш сталого, ефективного та конкурентного економічного ландшафту. Інтегруючи цифрові технології, смарт-економіка відіграє ключову роль у розвитку традиційних економічних систем, значно прискорюючи процеси цифровізації національних економік. Цей зсув не лише підвищує продуктивність, але й спонукає суспільства до переходу на більш стійкі та адаптивні економічні моделі, підкреслюючи ключову позицію смарт-економіки у сучасному економічному розвитку [1].

Основу смарт-економіки складають кілька ключових технологій, кожна з яких відіграє вирішальну роль у перетворенні економічних пейзажів і просуванні інновацій. Штучний інтелект стоїть у центрі, надаючи системам можливість аналізувати величезні обсяги даних, автоматизувати процеси та приймати рішення на основі даних з неперевершеною швидкістю і точністю. Алгоритми штучного інтелекту оптимізують розподіл ресурсів, покращують передбачуваність та відкривають нові можливості для підвищення ефективності у різних секторах.

Технологія блокчейну спрощує довіру та прозорість у транзакціях, створюючи безпечні, децентралізовані мережі, що забезпечують неможливість змін даних. Застосування блокчейну виходить за межі криптовалют на користь управління ланцюгами постачання, верифікації цифрової ідентичності та розумних контрактів, сприяючи ефективності, зниженню витрат та зменшенню ризиків шахрайства. Шляхом обробки та інтерпретації даних з різних джерел, організації можуть виявляти ринкові тенденції, вподобання клієнтів та операційні недоліки, сприяючи інноваціям і стратегічним ініціативам з росту. Інтернет речей з'єднує фізичні пристрої, датчики та машини, що дозволяє безшовний обмін даними в реальному часі. Системи оптимізують використання ресурсів, відстежують продуктивність активів і покращують ефективність операцій за допомогою обслуговування та віддаленого моніторингу, трансформуючи такі галузі, як виробництво, транспорт та охорона здоров'я. Хмарне обчислення забезпечує масштабований, на вимогу доступ до обчислювальних ресурсів, зберігання та застосунків через Інтернет, усуваючи необхідність ву дорогих інфраструктурних інвестиціях та забезпечуючи швидке впровадження інноваційних рішень. Разом ці технології допомагають підтримувати ефективність та інноваційний розвиток економічних систем, зміцнюючи цифрову трансформацію та надаючи підприємствам засоби для успішного функціонування у все більш пов'язаному світі. Використовуючи ШІ, блокчейн, великі дані та хмарні обчислення, організації можуть розблокувати нові можливості, оптимізувати процеси та залишатися конкурентоспроможними [2].

Інтеграція смарт-економіки включає в себе безліч викликів. Технічно можуть виникати проблеми із сумісністю, обмеженнями інфраструктури та бар'єрами взаємодії, які можуть ускладнити безперервне впровадження. З соціальної точки зору існують обурення щодо втрати робочих місць та нерівного доступу до цифрових ресурсів, які потрібно вирішити. З економічної точки зору є питання щодо розподілу користі та можливого поглиблення нерівності. Політично потрібно розвивати регуляторні каркаси та управлінські структури, щоб пристосуватися до цифрових перетворень. Крім того, існують побоювання щодо захисту даних і цифрового розриву між міськими та сільськими районами. Соціальна адаптація до швидких змін технологій також потребує уваги, щоб забезпечити рівність у цифрову еру. Вирішення цих багатогранних викликів має вирішальне значення для реалізації повного потенціалу смарт-економіки [3].

Важливу роль розумної економіки в сучасному економічному ландшафті підкреслює велика кількість досліджень по цій темі, як прийняття цифрових інновацій може сприяти зростанню, ефективності та конкурентоспроможності. Основні висновки підкреслюють важливість превентивних заходів у вирішенні викликів, таких, як кібербезпека та цифрова інклюзія. Рекомендації закликають урядові органи приймати підтримуючі політики, бізнес – надавати пріоритет цифровій трансформації, а суспільство – сприяти цифровій грамотності та інклюзивності. Загалом, просування інтеграції цифрових технологій є важливим для сталого економічного прогресу і вимагає спільних зусиль у всіх секторах для досягнення його повного потенціалу [4].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p#Text>.

2. Orekhova T., Kalenyuk I., Uninets I., Datsenko N. Development of smart economy: international assessment and implementation prospects in Ukraine. *Strategy of Economic Development of Ukraine*. 2022. № 51. С. 19-34. URL: <https://doi.org/10.33111/sedu.2022.51.019.034>.

3. AlJaber A., Martinez-Vazquez P., Baniotopoulos C. Barriers and Enablers to the Adoption of Circular Economy Concept in the Building Sector: A Systematic Literature Review. *Buildings*. 2023. № 13 (11). URL: <https://doi.org/10.3390/buildings13112778>.

4. Kraus S., Jones P., Kailer N., Weinmann A., Chaparro-Banegas N., Roig-Tierno N. Digital Transformation: An Overview of the Current State of the Art of Research. *SAGE Open*. 2021. № 11 (3). URL: <https://doi.org/10.1177/21582440211047576>.

ПЕРЕХІД ВІД ТРАДИЦІЙНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ МЕТОДІВ І ПРИНЦИПІВ МЕНЕДЖМЕНТУ ДО НОВИХ СУЧАСНИХ МЕТОДИК AGILE-МЕНЕДЖМЕНТУ

С.А. Стахурська, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

Загальноприйняті стандартні підходи класичного менеджменту нині не є достатніми для ефективного забезпечення управлінської діяльності в підприємстві. Організації зазнають усе більше і більше впливів зовнішнього середовища, а також різних внутрішніх викликів, які є реакцією на зовнішні збурення, а також спровоковані організаційним внутрішнім генетичним прагненням до розвитку. Інтенсивність і непередбачуваність змін призводять до необхідності розвивати та поглиблювати в практичному аспекті традиційні підходи менеджменту. Прикладом таких змін у прийнятті управлінських рішень може бути, зокрема, використання емерджентних стратегій одночасно з класичними методичними підходами до розроблення стратегій.

Активізація підприємницької діяльності, що відбувається з вище названих причин, призводить до того, що організації практично працюють за проектами. Тобто не лише створення самого підприємства є проектом і здійснюється за проектною методологією, але його подальша діяльність являє собою сукупність різнопланових багатоцільових проектів (субпроектів), які вимагатимуть нестандартних підходів до їх здійснення. Йдеться про те, що очевидно є необхідність поєднувати традиційні загальні підходи менеджменту та методологію проектного менеджменту. Це може призвести до створення певних нових напрямків у теорії і практиці менеджменту, пов'язаних з діяльністю та розвитком організації. Нині при здійсненні проектів, що забезпечують подальший